

Prof. dr. H.C. Beyerman

6 augustus 2008 bereikte mij het bericht dat Professor emeritus Dr. H.C. Beyerman, Hoogleraar te Delft en erelid van het Technologisch Gezelschap, overleden is. Sinds zijn emeritaat in 1984 woonde hij in Zwitserland, waar hij aan de Eidgenössige Technische Hochschule te Zürich had gestudeerd. Hij promoveerde daar in 1945 bij de Professoren Leopold Ruzicka en Vladimir Prelog op een proefschrift, getiteld: Zur Kenntnis der Lipide aus Hypophysenvorderlappen.

Hierna was hij achtereenvolgens werkzaam in overheidsdienst te Londen, bij het toenmalige bedrijf Naarden Chemie, aan het M.I.T. te Cambridge, U.S.A. en als conservator aan de Universiteit van Amsterdam. In 1954 werd hij aangesteld als lector in de organische scheikunde aan de Technische Hogeschool te Delft met een openbare les over "Moderne organisch-chemische methodes".

In 1964 volgde zijn benoeming tot gewoon hoogleraar wat hij in mei 1965 aanvaardde met een inaugurele rede getiteld: "Waarom organische chemie?"

Vanaf zijn studietijd in Zürich al ging zijn belangstelling uit naar de chemie van natuurlijke producten wat zich in Delft vooral uitte in de onderzoeksgebieden van eiwitstoffen en alkaloiden. Op beide gebieden had hij meestal één of meer promovendi die zijn afstudeerstudenten mede begeleidden. Voor zijn studenten probeerde hij altijd tijd vrij te maken. Volgens hem kon je een collega bij een bespreking wel eens even laten wachten, maar een student nooit. Voor de buitenwacht kwam hij wellicht een beetje afstandelijk over, maar de werkbesprekingen waren gemoedelijk met thee of koffie om de geest scherp te houden zoals hij dat placht te zeggen.

Om zijn ideeën te toetsen en nieuwe ontwikkelingen te ontdekken had hij vele, ook buitenlandse contacten. Hij nodigde ze uit, wat in die tijd nog niet zo gebruikelijk was en hij bezocht regelmatig congressen. Hij had ook goede contacten met enkele industrieën. Het was dan ook met die kennis dat hij het Technologisch Gezelschap van dienst kon zijn, zoals bij het organiseren van excursies en van lezingen. Ook het laboratorium profiteerde daarvan. Hij was het die al in een vroeg stadium de collega's ervan kon overtuigen dat je voor goede organische chemie niet zonder NMR of massaspectrometrie kon. We waren een van de eerste laboratoria dat met een ORD(optische rotatiedispersie)-apparaat was uitgerust. Diverse publicaties getuigen daarvan.

In juni 1984 nam hij op informele wijze afscheid met zijn visie op de ontwikkelingen van nieuwe eiwitstructuren nuttig en noodzakelijk bij de bestrijding van infectieziekten. Bij dit afscheid kon hij ruim 250 publicaties gebundeld achterlaten.

Tot op hoge leeftijd was hij geïnteresseerd in de ontwikkelingen van de chemie alsmede in die van het laboratorium. Regelmatig had ik hem aan de telefoon met een vraag om iets op te zoeken of hij had een nieuwtje op het gebied van de alkaloiden. Zijn stem en geest waren dan alsof hij, nog in functie, een kamer verderop in het laboratorium zat. Toen in 1998 Professor Reinhoudt, een van zijn succesvolle leerlingen en ikzelf elk een artikel publiceerden ter gelegenheid van zijn 80ste verjaardag was hij daarover meer dan verguld.

Ook de Botanische Tuin had zijn grote belangstelling. Een van zijn eerste promovendi kon beschikken over planten uit de tuin. Toen de tuin uit de belangstelling raakte en hij vernam dat we een Vriendenvereniging hadden opgericht om de tuin weer op de kaart te krijgen, werd hij onmiddellijk lid en een ruimhartige donateur.

Een van zijn vele hobby's was die van de geschiedenis. In 1995 verscheen van zijn hand het boek "Walvisvaart, Wijnhandel en Schilderkunst, De Rotterdamse reders Beyerman" bij de Bataafsche Leeuw te Amsterdam.

Helaas heeft hij al tijdens zijn werkzame leven te kampen gehad met een ziekte die langzaam maar zeker verschillende spierfuncties deed verminderen. Zijn zorgen hierover heeft hij voor velen wel verborgen weten te houden, maar het belemmerde hem vaak in zijn activiteiten. Wat dat betreft bleef hij tot op hoge leeftijd realist en optimist. De laatste verlenging van zijn rijbewijs kreeg hij omdat zijn arts wist dat hij nauwelijks meer kon lopen en niet verder kwam dan het winkelcentrum in de buurt. Met zijn overlijden is een markante persoonlijkheid heengegaan.

Leendert Maat
Delft, oktober 2008.